

MINDSZENTI LAP

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyed évre 1 „

Megjelenik minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Tary Endre ügyvéd saját házábanál.

Hirdetések és nyilttéri közlemények a lap részére jutányos áron vétetnek föl.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Mindszent község határa.

II.

Ha Mindszent községe a jelenben úgy szólván élet-halál harozot viv léteéléért — önállóságáért, teszi azt kötelességből teszi azt szükségből, az önfenntartási ösztön által zeklatva. Ha egy munkás hangya csoport közé csak egy megy magot dobunk első réműletükben szét futnak a kicsi munkások, de ha véletlen ez a megyy mag képebe megjelent bomba a szorgalmas csoport lakásának kapuját zárja el, tapasztalhatjuk, hogy az első ijedelemből fölocsudván mikép támadják egyesült erővel a rájuk veszedelmes akadályt, s addig addig mozgatják azt míg szabaddá tezik saját otthonukat és alig lesz csak egy is azok közül, melyek előbb réműlve futottak szét a nagyobb erőtől, hogy egymást fel váltani támogatni a veszély helyére ne igyekeznek.

Igy van Mindszent község volt földes urával szemben. Már-már bele törődött — megnyugodott sorsában mit neki a legelő elkülönítés úgy nevezett „segregatio“ hozott türte szegénységét és békés munkásságában kereste jövője biztosítását és mindig gondossan takargatta a fájó sebeket, melyeket rajta a mindszent-algyői hitbizományi uradalom egyes intézkedései nem egyszer fakasztottak, vagy egyszerűen nem vette észre azokat, vagy ha már észre vennie kellett igyekezett annak élet elvenni, azon megadással mi a gyengébbnek öntentartási ösztönéből folyó kötelessége.

Még nem rég mult ideje annak, hogy a nagy uradalom tiszt székelye Mindszentről, mely pedig a mindszent algyői hitbizományi uradalom feje — Sándorfalvára helyeztetett át. Senki sem vonja kétségbe, hogy ezt tenni, vagy nem tenni, az uradalom kizárólagos joga, de hát kevesebbe kerül Sándorfalváról az uradalom, igazgatása mint az Mindszentről került?

Avagy van ennek a szekhely áthelyezésnek különös előnye az uradalomra nézve? Alig hisszük, Mindszent község azonban úgy forgalmi, mint társadalmi szempontokból ítélve mérhetlen veszteséget szenvedett ez áthelyezés által, melynek kiáltó bizonyítékai a részint üresen álló, részint uradalmi cselédség avagy éppen idegen bérlők által lakott terjedelmes — tiszt lakásokul szolgált, uradalmi épületek.

Néma megadással szenvedte a község ez intézkedést s busan ballag a nagy számú mindszenti bérlőség Sándorfalvára évenként négyszer a haszonbér lefizetésére, sőt maga a község is némely ügyes-bajos dolgában már el is feledvén, hogy az előtt mindezt itt helyben is elvégezhetette.

Következtek ezután apróbb támadások e község ellen, melyek mindannyiszor kínos feltűnést okoztak. A többek közt egyszer csak arra ébred a község lakossága,

különösen a szőlő birtokosok, hogy a szőlőkhöz vezető ut az uradalom által elárkoltatott; a község az árok betömése által az utat szabaddá tette, az uradalom ismét kiárkoltatta a község pedig ismét betömte és a forgalomnak átadta. Jog volt-e vagy csak boszantása a gyengébbnek az erősebb által? azt még ma sem tudni, mert noha évek multak az óta, az ismétlen felárkolt és a község által kinyitott ut maig is a közforgalomban van.

Ilyen forma volt az is, mikor a „porond“ hoz az uradalom csösz állított, hogy onnan csak az vihessen homokot, ki arra az uradalomtól engedélyt nyer. A község képvisellete megkereste e tárgyban az uradalom intézőségét, hogy ki rendelkezett így, de válasz nem érkezett, a csösz a „porond“ ról elment és a homok hordáshoz „cédula“ ma sem kell.

Jöttek ezután még mások. A község előjárósága a horgolat védelméhez az úgy nevezett „fok“-nál védgátadt szokott építeni és fenn tartani. Az ahhoz szükséges pénzt úgy szerezte be, hogy a horgolatot egész a Tiszáig a termés letakarítás után legeltetésre kiadta, míg egyszer csak azon vette magát észre, hogy a Tisza parton lévő horgolat azon részét, mi az egyes lakosok közt fölosztva nem volt, az uradalom révbérlője szántja, veti és a legeltetés ellen tiltakozik. A község hallgatott, a gyengébb engedett az erősebbnek és főleg nem akart a község az uradalommal ujjat huzni stb. stb.

Következett mindezek után a mult számunkban már említett határvillongás Sövényháza és Mindszent között. Megdöbbenéssel vette tudomásul a község Sövényháza azon törekvését, hogy az egész Tiszát saját területéhez számítja, holott még akkor Sövényházának hire sem volt, mikor már Mindszent községe mint régi halász község majdnem — mondhatni Szeged és Szolnok közt a Tiszát uralta.

A mily fájdalmasan érintette a községet e nem várt támadás, ép oly őszinte barátsággal igyekezett annak élet venni, el határozván küldöttségileg felkérni Örgrof Pallavicini Sándor nr Ó Excelentiáját, hogy mint mind két községben nagy birtokos es érdekelt Sövényháza községénél — mely nem egyéb mint ő maga — érvényesítse az irányban befolyását, hogy a két község között határvonalnak már akár mint volt az a multban, vagy lehetne a jövőben — a Tisza közepe állapittassék meg.

A küldöttség a község legtekintélyesebb — az uradalom iránt mindenkor hódolat teljes viselkedésű polgárokából, élükön a plébános ural összeállítatván, megbízatásuknak eleget tettek, az eredmény pedig az lett, hogy a kérelem írásban adásuk be, — nyilván, hogy könnyebb legyen az elutasítás, — mi meg is történt.

A határkérdés legkezdetén, tehát azt tette meg a község, olyan formát adott a

határkérdés ügyének, minő formát csak az használhat, ki a békességet és egyetértést többre becsüli minden jogszabálynál, ki nem jogot megy érvényesíteni, hanem megalázza magát a béke okáért még ott is. hol talán követelni is joga volna.

Ilyen körülmények között csak a rossz akarat és a kötelességek aoli kibuvás iránti törekvésnek tekinthető azon alaptalan hiresztelések terjesztére, hogy a határkérdést maga Mindszent községe állította élére, hogy Mindszent község nem kért, hanem követelt, hogy Mindszent község megtámadta az uradalom jogait, hogy Mindszent község nem viseltetik illő tisztelettel földesura iránt stb. Mert hát annál többet már csak nem tehetett, hogy úgy szólván egész képviselő testülete könyörögni ment azon béke is nyugalomért, melyet tapintatlan kezek annyiszor megzavartak és melyre ő maga soha sem szolgált rá! Nem csoda tehát ha a rideg elutasítás következesei beláthatlanok, ha a község ezek után azon térre lép. hol talán nem csak kérni, de követelni is joga van mire jövő számunkban fogunk kiterjeszkedni.

Társadalmi élet Mindszentben.

Öregebb emberek arról tesznek tanúságot, hogy Mindszent lakossága hajdan — nem is olyan régen — nem volt az a magába zárkózott; a létért küzdő, egymás ellen támadó nép mint mai napság látszik, hanem boldog jólétében nem csak önmaga között megőrizte a békés egyetértés aranyat érő örömeit, hanem még a távol vidéket is nem egyszer magához vonzotta a jólét és jóízű magyaros barátság melyet Mindszentben élvezni lehetett.

Igaz, hogy sok tényező megváltozott njabb időben, minek a társadalmi életre nagyobb befolyása volt. Igy: központja volt a nagy Mindszent algyői hitbizományi uradalom igazgatóságának, a miből folyólag az összes uradalmi tisztak hetenkint itt adtak egymásnak egymint a község műveltebb társadalmának találkozózt, ami természetesen a szellemi tökélgyarapítását, a finomabb társadalmi műveltség terjesztését és megállapítását nagyban hivatva volt érvényre juttatni. Épen az uradalom és a lakosság ily közvetlen érintkezésének meg voltak a maga előnyei gazdasági téren is, mely legfőképp abban nyilvánult, hogy a lakosság munka képessége megbízhatósága és törekvéseinek megfelelő munkakört és így jövedelmi forrást is talált a nagy uradalomban, melylyel közvetlen érintkezni és magát megismertetni ily kép módjában állott. Mióta azonban az uradalom szekhelye máshová helyeztetett a társadalmi téren már ez irányban is nagy ür támadt.

Kétségtelen tovább, hogy egy egészséges társadalmi helyzet egyik legszükségesebb kelléke a személyi önállóságot biztosító vagyonosság magánál a polgári elemnél. Még nem rég az ideje, hogy Mindszentben a halászat kimeríthet

lennek látszott arany bányája volt a munkás nép osztálynak.

A védgátak teljes kiépítése előtt a ki csak értett a háló vetéshez, az mind halászott és nem hiába, azonkívül asszonyok, gyermekek munkaképtelen öregek a temérdek hal hasítása, és szárítása, sózása és csomagolásával, a kisebb birtoku földművesek és az egyszerű fuvarosok a hal szállítása mellett olyan mellék keresetre tettek szert, melynek gazdasági eredménye nagyobb volt mint a máj leg fárasztóbb foglalkozásnak is. Ma a hajdan halas Tisza gátak közé szorítva elvesztette halászati tekintetben jelentőségét és így a halászat és azzal össze függő kereseti források a község nagy tömegére nézve megszűntek a nélkül, hogy — eltekintve a vizek szabályozása körül itt ott és időnkint felmerülő kubikos munkálatoktól — más irányban pótoltatott volna.

Ha már most ezekhez hozzá vesszük, hogy az előbb itt vázolt foglalkozások jóval több család megélhetését biztosították idehaza, mint a mennyi a község szűk határjában ma már megélhetne részint kivándorlás, részint munkakeresés okán mindinkább kevésből az az emel, melynek előbbi jóléte az egészséges társadalmi élet egyik biztosítéka volt.

Nem csekély befolyással volt a községi társadalmi életre az 1870—80-as évek politikai küzdelmei is, mert sajnálattal kell feljegyeznünk, hogy a község lakossága, de még inkább annak politikai irányát megállapító intelligenciája soha sem volt képes a politikai pártoktól emelkedni az egyes politikai küzdelmek után úgy, hogy azt a társadalmi életbe is át nem vitte ön magát és a község lakosságát politikai pártok szerint meg nem osztotta volna.

Egy nagy város, hol mindenféle politikai párt egy maga is képezhet önálló társadalmat még megbirja, ha a különböző pártokhoz tartozó egyének itt-ott külön csoportosulnak is állandóan, mert ott a társadalom minden osztálya és rétege egyetlen pártban is megbirja találni a társadalmi tekintetben hozzá tartozó és mégis mondhatjuk, hogy épen a nagy városok társadalmi életében oszlanak szét leghamarább még a leghesebb párt küzdelmekre alapított ellentétek is, mennyivel inkább életszükség volna egy kisebb községben, mint Mindszent is — arra törekedni, hogy a párt küzdelmek közepett elő állott ellentétek a harc befejezte után minél előbb az egészséges és egységes társadalmi igényekkel cseréltesse föl. Ennek azonban az eddigi tapasztalatok szerint nagy — de nem leküzdhetlen — akadályai vannak, melyekről a jövő számban mondjuk el nézeteinket.

Tömörkény elválása.

A legfontosabb kérdés lesz végre a közsének megállapított vagyonok értékesítése. Mert ebben rejlik a kérdés megoldásának tulajdonképeni csomó pontja. E tekintetben is az áll, hogy egy meghatározott elv szerint kell az értékesítést eszközölni, úgy hogy az minden időben és körülmények között a fölosztandó vagyonok valódi értékét képviseljék és ez irányban míg egy részről a különféle tervezetéseknél tág tér nyílik, ovatosnak kell lenni, hogy a valódi érték állapítsák meg és hogy az egyes vagyonoknak egyik vagy másik fél részéről nagyobb, kevesebb használhatósága egyik fél részére se szolgáljon előnyül vagy hátrányul, hanem úgy állapítsák meg az érték a két fél között mintha idegenek volnának és egyik fél sem volna birtokban.

Magától értetik, hogy a készpénz csupán az, mely minden egyéb értékesítést kizár, már az érték papírok, földek és épületek feltétlenül értékesítendő, akár osztatnak meg, akár pedig egyik vagy másik fél által megváltatnak és jó-

formán a hányféle természetű a megosztandó vagyon annyiféle becslési kulcsot kell megállapítani. Meg kíséreljük egy két trágyra vonatkozólag véleményünket a következőkben nyilvánítani.

Leg fontosabb és leg is nehezebb az ingatlanok valódi értékének a megállapítása és pedig nem csak azért, mert azok különböző természetűek, hanem azért is, mert a mint a dolog természetéből folyik, mindkét fél azt akarja, hogy a területén lévő ingatlanok neki jussanak, és így könnyen gyanuba eshet a másik fél, hogy azt túl magasra, a megtartani akató fél pedig túl alacsonyra becsüli.

Mi azt hisszük, hogy a községi ügy nevezett „felső földek“ csakis a katasteri tisztajövedelem alapján a törvény által előírt értékben és módon értékesíthetők, mert ez felel meg a földek minősége és mindenkori jövedelmének a legbiztosabban.

De számításba lehetne venni ugyanazok tényleges tiszta jövedelmét is avagy végre a községben divó forgalmi árakat annak figyelembe vételével, hogy az árakra a község sajátos helyzete minő befolyással bírhat és mi azt hisszük ezen földek értékesítése fog a legkevesebb akadályba ütközni, mert ha éppen a két fél meg nem egyezhetnék e tekintetben alig áll valami útjában, hogy mindkét fél természetben vegye ki a maga részét.

Nem így áll azonban a tófenék és Kurcáreti földekre nézve a megosztás kérdése, mert eltekintve azok oszthatlan jogitermesztéséből azok különböző minőségük és értéküknél fogva is aligha oszthatók meg természetben ha csak nem több apró darabra szaggatva és így csaknem az egészet értéktelenné téve.

Itt már nehezebb még a tervezgetés is mert egyrésztől a katasteri tiszta jövedelem alapján számítható becsérték aligha felel meg ezen földek mindenkori értékének — föltéve, hogy soká nem lesz vízáradás, sem a védgátak el nem szakadnak; — de azok jövedelmezősége is nagyban függ egyéb külső okoktól s hogy többet ne említsünk, az idén már a vetemény földek alig voltak fele árért értékesíthetők, mint a múltban, pedig csak azért, mert az uradalom is ki osztott néhány holdat vetemény alá és így már se volt vállalkozó; a szénakaszáló is behozott pár ezer forintot évente, de már a múlt évi tavaszi szárazság miatt nem lehetett ki adni e cimen semmit és úgy látszik, ha az esőzés még soká késik az idén, is elmarad e cimen jövedelme. Attól meg épen Isten óvja a községet, hogy árvíz borítsa el e földeket, mert bizony akkor nem csak a község mint erkölcsi testület megy tönkre, hanem azok a százak is, kik munkájuk után ez idő szerint ugyan e földeken némi jövedelmet élveznek.

Ha tehát ezen földeket értékesíteni kellene azok legbiztosabban a vételár szerint volnának értékesíthetők, az nem volt olyan régen és bizonyára földek átlagos jövedelmének megfelelő értékben tőke lettek megállapítva, ha pedig jövedelmei vétetnének a becslés alapjául úgy bizonyos számú vizes és ugyanannyiszámú száraz esztendőnek a jövedelmét kellene számításba venni és így megállapítani az aránylagos értéket bármiként is legyen azonban az érték megállapítása úgy kell annak megtörténni, hogy mindenik fél akár az egész átvételét, vagy átengedését, léte veszélyeztetése nélkül eszközölhesse — akár módjában álljon természetben ki venni a maga részét.

Nehéz kérdés végre a községi épületek feletti osztozkodás, mert azokat sem valószínűs értékekben megbecsülni, sem pedig természetben megosztani nem lehet, mert hiába mondjuk a nagyvendéglőről, hogy részben téglapépület, cserépfedéllel, padolt szobákkal, nagy udvarral stb. egy értékes jószág, mert olyan helyen fekszik, hol az épületnek már értéke nincs, építése

5000—6000 frtba aligha nem kerülne és a csak legközelebb megkísérlett nyilvános árverésen akartak érte adni 1500 frtot. Így van ez körülbelül mindenikkel mit ér a tanyák között egy 200 négyszögöl területen épült iskola épület iskolának valamit, de értékesítésére semmit stb.

Itt vannak végre az értékpapírok, italméresi kártalanítási kötvények és vasuti részvények, melyek nem jövedelmeznek meg még a befektetett tőke évi járadékát sem a vasuti részvények után különösen csak talán évek mulva várhatunk némi jövedelmet már most mi törtéjük ezekkel?

Könnyelműen gondolkozva mondhatnánk, hogy e kötvényeket egyszerűen az osztozkodás aránya szerint kell megosztani. Igen csak hogy ez esetben az adósságból is meg kell osztani a rá eső részletet az pedig mindkét esetben jóval felül mulja ezen értékpapírok értékét és így kell, hogy azok az osztozkodás alkalmával tényleg értékesítés alá jöjjenek, mert a vasuti kötvények 100.000 frt névértékűek, de az a 100.000 frt, hogy készpénzben lefizethető lett legyen a községnek már akkor mintegy 104.000 frtjába került azóta pedig évente 5350 frtot fizet utána a községek pedig mindezen részvények értéke rovására esnek.

Ugyanez az eset áll az italméresi jog kártalanítás kötvényeivel, mert míg azok csak 4% jövedelmet hoznak addig a község azon kölcsön után, melyet ezek megszerzésére fordított 5 frt 35 krt. fizet minden 100 frt után évenként a mi által a kamat jövedelem és törlesztés közti különbség 100.000 frtnál 850 frtot tesz évenként a mi csinos egy tőkének felel meg, az értékesítésnél figyelembe veendő és ezen különbségek fizetése az osztozkodó feleket már természetesen 1894. évi január 1-től terhelik.

Mindezen nehézséget kell, hogy az egyezkedő felek szem előtt tartásuk nem csak, de kell hogy a vonatkozó adatokat ismerjék is, mert különben sötétben tapogatoznak és netáni segítségüknek nem lesz semmi realis alapja és csak károsodásra vezethet esetleg mindkét fél — legjobb esetben pedig legalább az egyik fél részéről, mi hogy kikerülhessék az legyen az egyezkedő felek alap eszméje.

Ezzel mi részünkről a tömörkényi elválás körüli kérdések sorozatát eladtuk, de szívesen tért engedünk e tárgyban a netáni ellenvélemények megokolandó nyilvánításának is. (Szerk.)

Ujdonságok.

— Vidéki olvasóinkat felkérjük, hogy a mennyiben lapunkat megrendelni óhajtják azt velünk — leghelyesebben az előfizetési díj beküldésével — tudatni sziveskednének, aki pedig lapunkat megrendelni nem akarná kérjük saját tájékoztatásunk és a netáni kellemetlenség kikerülése végett legalább egy lap példányt az eddigiekből visszaküldeni, mert különben mindazokat kikhez lapunk mai száma eljut, megrendelőink közé fölvevessük.

— Kossuth Ferenc szalontai földbirtokos, hol Lukács Gyula a képviselő, kinek közbejöttével Bájó Lajos és Berecki Imréné szül. Bájó Julianna 20 hold földet engedtek át Kossuth Ferencnek tulajdonjoggal, a vonatkozó okmány már aláírva és elfogadva van úgy, hogy az átengedett birtok a legrövidebb idő alatt telek-könyvileg is Kossuth Ferenc nevére iratik. A terv az, hogy Lukács Gyula a kerület képviselője lemond mandátumáról mihelyest Kossuth megválasztható lesz és reménylik, hogy Szalontán egyhangulag meg is lesz képviselőnek választva. Főleg azért közöljük ezen minden esetre örvedetes hirt, mert Mindszentben is fölmerült ez eszme már a legnagyobb magyar temetésekor a

bizonyára rövid időn keresztül is megy, ha a szalontaiak gyors cselekvéssel meg nem előzik a mindszentiek jó szándékát.

— A községi előfogathasználata mindenkinek meg van engedve a ki csak a község előjáróságához fordul a végett, hogy neki előfogathat rendeltesse ki. Az előfogathat feletti rendelkezés az esküdt bíró teendői közé van sorozva, de szívesen átengedi ebbeli jussát a bírónak vagy bárkinek, mert ő mindig attól fél, hogyha valakinek fogathat nem ad az a valaki csapja el hivatalából, ha pedig ad fogathat annak is a kinek nem dukál, akkor meg a közvélemény zudul fel ellene, hogy könnyelműen rendelkezik a község vagyonával. Nehéz is az mindenkinek eleget tenni és még nehezebb Mindszenten két fogathattal kijönni úgy a mint azt a közgyűlés meghatározta, de mindezeknél még nehezebb azután olyan hivatalt viselni, a melynek megtartásáért a közgyűlésben mindig a takarékoságot kell hangoztatni, mert különben elveszti népszerűségét, ha pedig a két fogathattól nem bír egyszerre három vagy négy fogathattal előállítani attól kell minduntalan félni, hogy elveszti hivatalát. Szilágyi Ferenc esküdtbíró van ma ebben a helyzetben. A szolgabírósg kér egy fogathattat Szegvárra megadja és még e fogathat oda van, kér egy más valaki véletlenül egy katonát másikat fogathattat Vásárhelyre, ezt már nem tudja megadni, mert a másik fogathat — tűz veszélyre számításra — kell hogy a tűzoltó szerek közelében legyen, fogathat tehát az esküdtbíró vagy tűzi lovakat, vagy pedig fuvarost a ki a második jelentkezőt Vásárhelyre vigye. Szegény esküdtbíró! még szegényebb község! Hát ugyan miért fektetett a község 100.000 frtot a vasutba, mely még valószínűleg évekig nem jövedelmez, ha a hivatalos uraknak még a község mindig előfogathattat akar adni, így nagyon kár volt a fogathattat számát leszállítani, mert félt, hogy majd a község alkalmi fuvarok címén többet ad ki, mintha akár még egy fogathattat megtartott volna. Nem is az esküdtbíró épen a hibás ezen sajátos fogathattozásnál, hanem azok kiknek hivatalos állásuknál fogva avagy egyébként jobban kellene tudni, mint annak az esküdtbíróknak, hogy Mindszent község egy hivatalos közeg részére sem tartozik több fuvarról gondoskodni, mint a melyik az illetőt a legközelebbi községbe vigye és ha egyszer odáig elvitte nincs más teendője mint hogy forduljon vissza és teljesítse további teendőit Ez azonban csak azon esetben áll, a hová vasuton menni nem lehet, mert különben nem tartozik a község senkinek más fuvart adni, mint legföllebb a vasuti állomásig, mert abból, hogy valaki nem úgy rendez be utazási tervét, hogy a vasutal jöhessen mehezen épen nem következik, hogy a község mindjárt fuvart adjon alája es már most jelezzük, hogy minden ilyesmi kiadás annak idején a számadásoknál szigorú bírálat tárgyát fogja képezni.

— Kossuth Ferenc vasárnap este utazott el Budapestről Napolyba. Hogy vissza tér-e valaha? erre maga se tudott határozottan megfelelni, de a vég bucsuzás percében kijelentette, miszerint arra fog törekedni, hogy visszatérésére előálljon az alkalom. Természetesen a pályaházhoz a képviselők közül számosan kikísérték, hol részint részvételtjes részint kedélyes társalgás közt tellett az idő a vonat indulásáig. Itt történt meg az is, hogy Kossuth Ferenc kalapját és esernyőjét társalgás közben egy kevertre tette s midőn azt elől akarta venni ugyanott egy újonat új esernyőt és cilindert kalapot talált, melyeket sajátjainak nem ismerve fel, kérdezősködött esernyője és kalapja után — mire Károlyi Gábor gr. a kalapot mutatva így szolt: „itt a kalapod Ferenc hiszn-bele van nyomva neved“ és csakugyan az új kalapba szép aranyos betűkkel volt bele hímözve a név: Kossuth Ferenc. Így a cilindert csak meg lett volna, de hát az esernyő, melyről Kossuth nem késett kijelenteni: „Az igazán sajnálom, mert édes apámé volt“ nem került elő a mint hogy Károlyi Gábor gr. nyomban ki is jelentette, „no mert ezt ki mondta, azért nem kapod vissza soha!“ E kis incidens tehát nem volt egyéb a kegyelet gyakorlása egy remény, hogy a Kossuth fiutól itt tartozkodása jelöl legalább valami emlék maradjon meg. A jelen volt hölgyek nevében Asbóth Ilon csak e pár szóval üdvözölte a távozót! „Gyere haza Kossuth Ferenc!“ és egy gyönyörű bokréttát nyújtott át neki. Gerlóci Károly polgármester kért ezután engedelmet, hogy pár szóval el búcsúzhasson, kifejezte szép beszéd-

ben azt az örömet, mit minden magyar ember érzett azért, hogy Kossuth fiai itthon voltak és végül kérte Kossuth Ferencet, hogy mielőbb jöjjön haza. Ezután Kossuth Ferenc vett érzékeny szavakban búcsút a nemzet, a főváros, és jelenlévőktől, a vissza térést illetőleg ezeket mondá: „Vissza fog engem vezetni ti közétek a sok más mellett annak a nagy örökségnek tudata, mely lelkemet betölti és annak a nagy kötelességnek érte, mely már is vállaimat nyomja és a melyet szeretett poraiban is áldott dicső atyám rém hagyott. Igérem itt nektek, hogy ennek a kötelességnek eleget fogok tenni. Hogy mikor fogok a hazában az én hazámban a helyzetek úgy alakulni, hogy én haza jöhetek azt nem tudom. De egyet tudok és ez az, hogy én nekem csak egy vágyam van. s ez az, hogy hazajöhessenek és hogy én akár itt akár ott, de törekedni fogok, hogy a viszonyok az én haza haza térésemre kedvezőleg alakuljanak.“ Mikor pedig föl szállott a szalon kocsiba, egész virágözön hullott feléje és a kocsiba, s a vonat indulásakor ezer torokból egy kiáltás „A viszont látásra“ volt a bucsu üdvözet a távozóhoz. Ez után pedig az összes jelenvoltak rá zendítették a „Gyere haza Kossuth Ferenc“-re változtatott Kossuth nótát s annak éneklése mellett vonult az egész nagy közönség a pályaházról az alagut és lánc hidon át haza. Ugy látszik e bucsuzás volt utolsó accordja Kossuth Lajos temetésének, hogy örökké éljen.

— Kossuth nóta. A már eddig is száz féle alakban és változásban elterjedt Kossuth nóták most a nagy ember halála után a dallamok meghagyása mellett többnyire úgy módosulnak a magyar nép ajkán, a mint azt az adott helyzet megköveteli ime itt is közlünk egy Mindszenten támadt „Kossuth Lajos azt isente“ dallamára alkalmazott variációt, melyben nem annyira a költői forma, mint inkább a nemzeti érzület jut kifejezésre és így szól:

Gyászba borult magyarország
Meg halt a mi Kossuth apánk
De fel támadt fiaiba,
Ferenc, Lajos jertek haza
El még a magyar szabadság
El még a nemzet.

Nem halt meg csak testben mult ki
Nem szünik meg köztiünk lenni,
El az eszme a szabadság
Ebben él még Kossuth apánk
Eljen-éljen Magyarországnak
Eljen a szabadság.

Kossuth Lajos gyermekei
Magyar nemzet testvérei
Testvéri jobbot mi nyújtunk,
Hogy titeket haza hívjunk
Eljenek Kossuth fiai
Eljen a haza.

El fogadjuk meghívástok
Haza jövünk meglássátok
Együtt küzdjünk a hazáért
Magyar ügyért szabadságért
Eljen a magyar szabadság.
Eljen a haza.

— Szobrot Kossuthnak. Gyűjtésünk eddigi eredményét lapunk 2-ik számában közöltük, mely szerint eddig 66 frt 60 kr. folyt be. Midőn értesítjük a hazafias közönséget, hogy a „Kossuth Lajos emlékének megörökítésére alakult országos bizottság“ is gyűjtő ívét már hozzánk juttatta azzal a felhívással, hogy az adakozások e bizottság címén a pesti hazai első takarékpénztárhoz legkésőbb folyó évi június hó 30-ig lesznek beküldendők: jelezzük, hogy még két hétig gyűjtésünket folytatjuk és akkor az eredményt rendelkezése helyére annál is inkább beküldjük, mert a jelzett takarékpénztár az adományokat, azok célrafordításáig gyümölcsözőleg fogja kezelni. Országsszerte folyik a gyűjtés, hol helyi Kossuth szoborra, hol emlék tábla, hol más egyéb maradandó jel felállítására, így nagy

mozgalom indult meg egy Szegeden felállítandó Kossuth szobor emlék iránt. Szentés városa is maga akar egy maradandó emléket Kossuthnak állítani természetesen mindez és mindenütt csak társadalmi uton vitetik keresztül. Mindenesetre helyén van hogy ha minden magyar ember le-
rója filléreivel a kegyelet adóját annak a kinek — úgy szólván — mindenünket köszönjük, az is helyes, hogy minél több helyen állittatik jel drága emlékének, — mind a mellett is kívánatos, hogy maga az országos emlék ép olyan világra szóló mű legyen, mint világra szólók azok az események, melyek nagy részt intézője, minden esetre elő harcosa Kossuth Lajos volt.

— Feltörték a nagy pincét. Aprilis 19-én és tolvajok hatoltak be kifeszévtén egyik ablak vas rácszatát. A kár jelentéktelen, de maguk a tulajdonosok sem tudják pontosan megállapítani annyi azonban bizonyos, hogy a betörőknek jobb izlése volt, mert csak is a finomabb pálinka neműek liqör, Cognak és pezsgő üvegeket dézmálták meg és nyilván csak gyalogosan lehettek, mert a szőlő árokban találtak utánok egy eltört nyaku természetesen üres pezsgős üveget mi annak a jale, hogy már utközben könnyíteni akartak a tolvajok — ha ugyan többen voltak — terhükön és így a legnehezebb a pezsgős üveget bontottak fel. Nagyon természetes, hogy a csendőrség nyomban a tolvajok kereséséhez fogott és az is természetes, hogy a tetteseknek eddig semmi nyoma pedig megkutatták az ugyanaz nap Aradmegyébe Székudvarra dologra menő kubikosokat a vasut állomásnál különösen pedig megvizsgálták Pap Mátyás holmiját, de eredménytelenül a miért meg is kapták a megkutattott testvére Rozától a megfelelő jutalmat.

— A „Mindszenti önségélyző-szövetkezet“ a mai napon lépteti életbe alapszabályainak azon intézkedését, hogy a fizetéssel késedelmes ág hátralékj a után részvényenhint és hetenkint 1/2 kr. bírságot tartozik fizetni, az pedig ki 10 hétig a fizetéssel elmarad, megszűnik a szövetkezet tagja lenni s befizetett tőkét csak a hat év elteltével és kamat nélkül nyerheti vissza. Jó lesz tehát a tagoknak arra figyelni, hogy heti betétjeiket lehető pontosan fizessék, mert az a heti 1/2 kr. bírság 10 heti késedelem és egy részvényenhint 27 1/2 krt. tesz ki. A most alakult 6 éves ciklusba belépni vagyis részvényeket jegyezni és még csak a legközelebbi 10 hét alatt lehet, minden esetben azonban már nem csak a betét fizetendő vissza felé január 1-ig, hanem máttól számítva a heti bírságok is. Mint értesülünk eddig 1110 új részvény van fizetés alatt, 276 részvényes tagnál. Vissza fizetett január 1-től fogva 100 részvényesnek 309 részbetét után betét és osztalék címén 11.831 frt 61 kr; meg maradt törzs-betétül a jövő 6 évre 38 részvényes 132 részbetéttel 4118 frt 60 kr tőke értékben. A mai naptól kezdve elfogad a szövetkezet tagjaitól 5% - tel kamatozó takaréki betéteket is, melyek után a kamatok a betét napjától a kivétel napjáig számíttatnak fél évenként tőkésítettnek és minden üzleti napon előleges 8 napi bejelentés után a betevő kívánságára bármikor visszafizettetnek. Ajánljuk e szépen virágzásnak indult gyűszű együletet az érdeklődők figyelmébe.

— Öngyilkosság. Huszka János 25 éves fiatal ember, ki ujmajorban mint béres szolgált, f. hó 17-én szülei tudta nélkül eltávozott hazulról és a majorhoz közellévő erdőben magát egy fára fölakasztotta. Holt testét szerdán, azaz 18-án találta meg egy éppen arra menő ember, ki is nyomban értesítette a majorban lakoságot a leletről. Midőn az öngyilkos szülei e szomorú hírt meghallották eltávozott fiukra gondoltak és valóban rá ismertek az öngyilkosban saját fiukra. Tettéknek oka ismeretlen.

— Furfangos ló kupec. A f. hó 16-án megtartott kisteleki vásáron egy fiatal gazda ember tulságos szelid csikójától szabadulni ohajtván, vásárt állt vele s el is adta szerencsésen egy ló kupecnak 35 frtért. Örömmel zsebre vágván a vételárat, elindult sörényebb csikót keresni, de nehezen akadott kedvire való a szemé elébe, mig egyszer csak megtalálta ugyanazt a lókupecet a ki az ő csikóját megvette; köteféken tart egy szakasztott olyan csikót, mint a mit

ő eladott, csak hogy míg az övé akkor sem mozdult szívesen, ha végig huztak rajta, addig a kupac csikója rug vág. ágaskodik, úgy hogy alig bírt ez vele. Megtetszik a csikó a gazdának. körül körül nézi — de olyan mint az enyém, mondogatja — de a csikó hozzá se hagy érni magához szeme csak úgy szikrázik, fülét hegyezi, szóval minden jó kellék meg lévén benne megveszi a gazda 39 frtért, az árát kifizeti s csak mikor a járlat levelet átveszi, lájja hogy saját lusta csikóját vette vissza 4 frttal többért mint ő megszokta tőle. Persze, hogy a kupacot már ekkor nem látta sehol. Hogy lett a csikó ilyen tüzes vérűvé téve rövid percek alatt, azt nem áruljuk el, mert mindenki tudományát tiszteletben kell tartani, de a gazda igaz jószága csak vissza került.

— **Ovoda megnyitás.** Kis Roza Korom Lajosné arról értesíti lapunkat és ennek utján a közönséget, hogy ovodáját a folyó évre újból megnyitotta és a 2—6 év közötti minden nemű és vallású gyermekeket 50 kr. havi fizetés mellett — szegény gyermekeket pedig *díjtalanul* föl vesz, ha az ingyenes föl vétel iránt a község előjárósága által megkeresetik. Az apró gyermekek értelmi képessége fejlesztése és a nagyobbaknak még kézi munkákban oktatása is föl lévén véve az ovoda programjába, ajánljuk az áldozatkész és törekvő ovonót a szülők megérdemelt figyelmébe.

— **Jön az eső.** Ezzel a biztos hírrel lepett meg bennünket legközelebb az időjárást figyelemmel kísérő egyik polgár társunk, — és mikor meglepetésünkben kérdezzük, mire alapítja jóslatát? a teljes meggyőződés hangján azzal indokolta mély tudományát, hogy már most esőnek muszáj lenni, mert a Károlyiak gabonát szállítanak a Tiszához arra pedig — noha már többször megfigyelte — nem tud esetet, hogy akkor mikor a Károlyi uradalmakból gabonát szállítanak vagy az eső esik, vagy feneketlen sár van minthogy pedig most sár síncs, tehát esőnek kell lenni és csak ugyan már pénteken bár kis mértékben, de mégis meg jött a várva várt eső, mely épen úgy felfrissítette a gazdák reményeit mint a folytonos szárazság és orkán szerű szelek által már-már tönkre tett vetéseket.

— **Tavaszi vásárunk szombaton és vasárnap kedvező időjárás mellett elég élénknek mutatkozott.** Az elárúsítók azonban nagyon is érezték az általános pénz hiányt. Ló és szarvas marha rendkívül nyomott áron keltek, sertések azonban — különösen a hizlálásra alkalmasak — jó áron keltek. A vasárnap gyalog vásárt már csak az elárúsítók sokasága tetet élénké, de vevők általán hiányoztak. Nincs is értelme annak, hogy gyalog vásár két nap tartassék, mert ez csak a vidéki iparosok terhét szaporítja a nélkül, hogy abból valami előnyt húzhatnának mert így két napot kell tölteniük ugyanazon forgalom reményében, melyet, ha egy nap volna a kirakodó vásár, akkor is elérhetnének.

— **Lóosztályozás** Április 21-én kezdődött és folytatódik 23-án, felhívjuk rá a gazdaközönség figyelmét.

— **A harmadosztályú kereseti adó tárgyalása** április 26-án lesz Szentesen a megyeházánál mindazon adófizetőkre nézve, kik új üzleteket nyitottak és két évi érvénnyel fog adójuk megállapítani. Ismerve az adókvető bizottságok szokásos működését ajánlatos, hogy az érdekeltek megtekintvén a közsegházánál a rájuk előirányzott adók mennyiségét és a mennyiben sokalarák azt a tárgyaláson megjelenni el ne mulasszák.

— **Hírlap kiadási vállalat.** Sajátságos — alig megérthető dolgokról tudósít a Magyarországi április 20-iki száma a mi nem kevesebb mint az, hogy az egész országban ismeretes „Haász és Dausch” vállalkozó cég újabban arra vállalkozott, hogy a saját céljainak előmozdítására lapokat fog összevásárolni és eddig meg is vette a Pesti naplót 160.000 frtért. E cég a magyar állam építkezésénél a pályázatból már régebb idő óta ki van zárva és most úgy látszik millióival közvéleményt akar csinálni Magyarországon a maga és milliói számára. Vállalatnak elég merész, mert hogy foganatja lehesen nem elég csak lapokat vásárolni vagy alapítani, hanem közönséget is, a melyik ilyen lapokat olvas és még inkább, hogy közleményeit elhagyja és cselekvéseit azok után irányítsa.

— **Felültette a csendőröket.** Folyó hó 16-án a délelőtti órákban a „futár” vonattal egy

vidéki polgártárs érkezett községünkbe és itt egész nap barátságos, barátságos látogatásokat tett több bolt és kocsmaiban, sőt még az utcán járó embereket is barátságos megszólításokkal tisztelte meg pár krajcár tiszteletdíjért. A délutáni órákban be állított egyik kávéházba és ott „alászoigája. kezit csokolom kedves téns asszony” szavakkal köszönnév, a vendéglősnét azzal lapte meg hogy „a pakkomé jöttem tessék ide adni,” természetesen nagyot bámult a vendéglősné, mert a tisztelt urat annál többet sem látta, nem hogy a pakkja felül tudna valamit, a pakkját kereső uraságot tehát figyelmeztette, hogy itt ön ennél többet nem volt, ide semmi féle pakkot nem hozott, tehát nem is hagyot, tessék máshol keresni a pakkját. Ezzel a dolog itt be lett fejezve, de nem ily szerencsésen ám a vásártér mellett lévő polgári bor mérésben, hol a szokásos üdvözlő köszöntések mellett beállítva szintén „a pakkomé jöttem kérem ide adni” szavakkal állott elő. Az özvegy kocsmaárné meg ijedt, de mindjárt észre veszi, hogy ennek az embernek nincs esze, mi féle pakkot keres ez itt, kezdte tehát szeliden a kocsmaából küllebbezni, de a pakkot kereső tisztelt ur nem tágit sőt fenyeget, majd meg mutatja ő! Belőle bolondot ne csináljon seaki, meert nem azért volt ő 4 évig a „Lipót mezőn,” hogy ő vele olyan könnyen lehessen banni, majd meg tanítottam én magát, és ezzel eltávozott. És csakugyan fél óra múlva ismét be állit két m. k. csendőrrel, kik is a törvény nevében felszólítják az özvegy kocsmaárnét, hogy a tisztelt lipótmezői polgártársnak adja elő a pakkját, mit volt mit tenni? — A szegény kocsmaárné könyörgött „ne tegyék csuffá hisz ez az ember nem is volt itt előbb, pakkot ide nem hozott, tehát itt se hagyhatott.” Persze hogy ezt mindenki mondhatná, de a törvény embereinek nem állván kötelességében azt el is hinni, „a törvény nevében senki se ki, se be” szokásos felhívás után hozzá láttak az elveszett pakli kutatásához és a közben, hogy minden zigit—zugot átkutattak, minden liket—lukat megpiskáltak; a káros atyafi váltig erősitette, hogy itt hagyta cok-mokját, mert hiszen még a kabátját is meg akarta venni a kocsmaárné, fia számára, de azt már nem adta el. Kezdett világozás derengeni a sötét titok felé és nyomban abba is hagyták a további kutatást, mert hát véletlenül a megzaklatott kocsmaárné *nincs fia*, tehát olyan kocsmaárnét indultak el a káros atyafival keresni, a kinek fia is van és mindjárt ilyennek itélték az állomás közelébeni kocsmaárnét, ki a kellemes meglepetéstől csak azért menekült, mert ut közben egyik boltos neje markába nyomta a káros asyafinak a boltban hagyott papirosba göngyölgetett „hatyucskáját.” Így persze megkerült az az elveszett jószág, de a szegény megkutatott kocsmaárné nem tudja azért boszankodjék-e, hogy a törvény nevében *egy meg zaklatták*, vagy inkább nevesen-e azon, hogy a csendőrséget egy bolond is így fel tudja ültetni, hát ha még egy vagy több okos és gonosz emberrel gyűlne meg a baja, a csendőrségnek, mi lenne akkor a törvény nevében!

Vasuti menetrend.

Szentés—h.-m.-vásárhelyi vonal.

Szentés—H.-M.-Vásárhely.

Szentésről indul 4 óra 50 perc éjjel, 8 óra 45 perc reggel, 5 óra 13 perc délután.

Mindszentről indul 5 óra 48 perc reggel, 9 óra 41 perc d. e. 6 óra 17 perc délután.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 6 óra 40 perc reggel, 10 óra 32 perc délelőtt, 7 óra 10 perc éjjel.

H.-M.-Vásárhely—Szentés.

H.-M.-Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 4 perc délután, 8 óra 11 perc éjjel. Mindszentről indul 8 óra 47 perc d. e. 5 óra 12 perc d. u., 9 óra 18 perc este. Szentésre érkezik 9 óra 30 perc délelőtt, 5 óra 55 perc délután, és 10 órakor éjjel.

H.-M.-Vásárhely—szegedi vonal.

H.-M.-Vásárhely—Szeged.

H.-M.-Vásárhelyről indul 6 óra 57 perc reggel, 3 óra 58 perc délután, 9 óra 25 perc éjjel. Szegedre érkezik 7 óra 53 perc reggel, 4 óra 33 perc délután, 10 óra 20 perc éjjel.

Szeged—H.-M.-Vásárhely.

Szegedről indul 3 óra 30 perc éjjel, 10 óra 5 perc délelőtt, 6 óra 52 perc este.

H.-M.-Vásárhelyre érkezik 4 óra 34 perc reggel, 10 óra 50 perc délelőtt, 8 óra 01 perc este.

Gózhajózás.

Szolnokról szerdán és szombaton reggel 5 órakor, déltáj van Mindszentben. Szegedről kedden és pénteken 5 órakor Mindszentre érkezik 8 órakor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Tary Endre.

546.

tk. 894.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gémes Lajos és több csatlakoztatott végrehajtónak Hevesi Lőrinc és András végrehajtást szenvedő elleni 168 frt 53 kr., 117 frt 27 kr., 350 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbíróóság) területén lévő Mindszent katarában fekvő a mindszeri 1779. sz. tjkvben. A 2474 rsz., a foglalt 1 1550/1600 hold kápolnai dülői szántó földre o. é. 300 frtban, a mindszeri 4379 sz. tjkvben A + 2383 rsz. a. foglalt 5 700/1600 hold, bogárczó dülői szántó földre o. é. 933 frtban, a mindszeri 4379 sz. tjkvben A + 2494/arsz. a. foglalt 2 800/1600 hold, bánomhegyi dülői szántó földre o. é. 444 frt, végre a mindszeri 5023 sz. tjkvben A + 2475 rsz. a. foglalt 10 1400/2600 hold kápolnai eüli szántó földre o. é. 1393 frtban ezennel megállapított kikiáltási árakban az árverést elreneeelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1894. évi május hó 7-ik napján d. e. 9 órakor Mindszent község széképületében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárnak 10%-át vagyis 30 frt 93 frt 30 krt, 44 frt 40 kát és 13 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1894. év február 14-én.

A szentesi kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság.

Dr. Salánki m. k.

p. h. kir. alj. bíró.